

Bréfa- og málasafn 1956, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Dómsmálaráðherra – Menntamálaráðherra – Bréf – Benedikt Tómasson – Bodil Begtrup – Hreinn Pálsson – Tómas Jónsson – Þórarinn Stefánsson – Ólíuverslun Íslands – Kort – Minnisblað

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-20, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þá er eitt sum sum mig langar til að minnast á við þig sum þrjúgjafur.

Eins og þú líklega veist var eg heildseðlaus rúmleggjafur á sudur í Þorb ári 1951 og 52 og stóðst rekunin hefur sum ólaknaudi.

Þá kom Kristján guðlindur Benediktsson til mín og baud mig að reyna nýtt meðal. sum hann hefur fandið upp. Þá að eg hefur ekki mikið trú á þessu meðali, þá fannst mér ekki ús vegei að prófa það, ú þú að lokum tóldu mig ólaknaudi. Reynsla mín af þessu meðali var sú, að eg mátti heita alheill eftir 5 mánuði og fór eg þá sudur í Þorb með Kristján sum sýningargripur, hittum landlokmur og fórum fram á að hann gefi þér leyfi til að stunda heildseðla lokunina en það sagðist landlokmur ekki gefa leyfi. En þessi lokunin á mér fréttist fljótt og fjöldi manna kafa leitað til þrú með góðum árangri. Hann heldur að um 200-300 mannes kafi fengis lokunina þá se

V.

Hú er Kristján að gefast upp við þetta
starf, mest vegna þess að hann hefur ekkert
leysi líkurninga og má ekkert selja upp fyrir
sitt verk, og þó að nokkrir hafi borgað
þommasaleysu fyrir sig, þá eru þeir fleiri
sem líkja sta ekkert borga. Kristján á mi
heima á Valfjöfslóðum í Skíparveit og hefur
bedið mig að skrifa þingmanni Kjördómisins
Gísla Guðmundssyni og fara fram á að hann
iðvegi Kr. allt að 10 þús. Kr. árlegu styrk
frá þingi og stjórn. Kristján er nú 70 ára
og heilsuþilodur, og engar líkur til að hann
verdi háaldurur. Eg hef nú orðið við
þessari beidni Kristjáns, og þetta mér mjög
vont um ef þú vildir minnast á þetta
við Gísla og irta hvemig hefur tekið í málið
og hvort hann vill nokkuð gera í þess.

Eg heldi það ekki líklyktlegt að ganga
fram hjá Gísla, þingmanni Kjördómisins
þar sem Kr. á heimili. enda þótt Karl Kristján
sé miklu kunnugri Kr. heldur en Gíli

Steldur þú að það vöri betra að safna allmorgnum undir-
 skrifnum undir meissóku þú. Það von efslaut þóft.

Um pólitískar skotauis Kristjánus veit
 ég ekki annað en það, að hann er
 hvorki fræmsóknarmóður né Kommúnistur,
 þefur líklega fylgt gáfradar mönnum íd Korn-
 rígas að undanförmu, en síðan þessi skrido
 í sínu song með Fræmsóku og Kommúnism
 er hann orðinn þessi frí hvers þer.

Ég vona að Spjéfalotis meim
 greiði meissóku Kristjánus alkoti ef
 ef þú veður lojd fram. Ég
 get ekki læmnað Kristjánin
 lífgjöfissa menna með þú
 að mela með beidri hæs.

Fyrirgeftu mér, Keni þrúndi, þetta
 illa genda bréf og það ónddi
 sem það hann að valda þer

Vertu blessaður og sell

Þú síel

Boranius Stefánu

Ólína Beras. dóttir
fala um
mál íd af máli
dóttir S:gunnar
Sveinssonar
sem hefur táknað
í dættarítti.

E. nokkur
hætt íd gunn 2.

Thauþé Cas
S:gunnar fellingur
S:gunnar björna Gunnar

7 sjón vorði Bjarna Sámu vís
sitja og horfa í gæpni sér,
í áhyggju fella eistandi —
hvor þu mun þu mundi að halda sér
vakandi

Lausanne

Place Saint-François

Bonne Année

New Year, 1956

Dear Friends -

It was a treat
to see you during my
recent brief visit to
Iceland. I hope for
a renewal in 1956 and
to have more time with you.

All the best for the
New Year.

Joe Kofarovich

Reykjavík, 20/2. 1956.

SÖRLASKJÓLI 12

Herra dómsmálaráðherra
Bjarni Benediktsson,
Háuhlíð 14,
R e y k j a v í k.

Eg hef stundum leitað til yðar þegar mér hefir gengið illa að koma málum fram við það opinbera, og síðast nú um daginn þegar verðlagsyfirvöldin höfðu legið á svari til okkar í heilan mánuð, og enginn vissi eiginlega hvar þetta ætlaði að enda.

Var þá að því komið að við hér (stjórn og framkvæmdastjóri) snerum okkur til Sjálfstæðisflokksins og með það fyrir augum gerði eg uppkast að bréfi, sem eg sendi yður hér með, en af því megið þér sjá hversu alvarlegt þetta ástand er.

Bréf þetta var aldrei sent og þótti hentara að fara aðrar leiðir, en eigi að síður vildi eg biðja yður að lesa það.

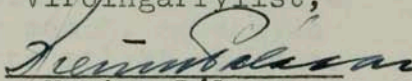
Þá sendi eg yður einnig skýrslu, er olíufélögin létu gera, aðallega út af samamburði á verði hér og verði á olíum í Þýskalandi og Noregi. Ef til vill hafið þér fengið hana eftir öðrum leiðum.

Einnig sendi eg yður hér með smá-dæmi um það, hvernig skattaálögum er háttað á olíufélögin, sem valdið hefir miklum erfiðleikum, svo sem því að öll olíufélögin eru nú með negatívan höfuðstól.

Nú hefir verið skipuð nefnd til þess að athuga hvort rök séu fyrir hækkun á útsöluverði vegna fragthækkunar í samræmi við kröfur oliufélaganna.

Þessi nefnd hefir nú þegar komið saman á 2 fundi og skilst mér á nefndarmönnum að hér sé um starf að ræða, sem taki vikur eða mánuði, en ekki örfáa daga. Ef rannsókn þessi tekur langan tíma, horfir illa fyrir oliufélögunum, og er slæmt að þau þurfi að taka upp það háttalag óreiðumanna að standa hvergi við skuldbindingar sínar, þ.e. greiða allsstaðar seinna og seinna, fá frest til að greiða hér og þar o.s.frv., en þannig byrja erfiðleikarnir.

Virðingarfyllst,

Hreinn Pálsson

Innl.

REYKJAVÍK, 15. febrúar 1956.

HAFNARSTRÆTI 5

afvik af þjófri sem aldrei var

*sent
H.P.*

~~Herra framkvstj. Magnús Jónsson,
Sjálfstæðishúsinu,
Reykjavík.~~

Undirrituð stjórn Olíuverzlunar Íslands h.f. lætur ekki hjá líða að vekja athygli yðar á þeim erfiðleikum, sem félag vort hefur átt í undanfarið ár vegna ráðstafana verðlagsyfirvaldanna. Þar sem nefndar aðgerðir keyra nú svo um þverbak á hinu nýbyrjaða ári, er sýnilegt að gera verður nú þegar ráðstafanir til þess annað tveggja, að draga úr rekstri, eða hætta honum með öllu þegar líður á árið.

Fyrri leiðin, að draga úr rekstri, mundi framkvæmd með því að hætta sölu á ýmsum stöðum úti á landi þar sem hreint tap er á sölunni, og sölu þar undanfarið aðeins verið haldið uppi til þess að láta ekki öll viðskipti þar lenda í höndum S.Í.S. eða Esso.

Vér höfum hingað til hvergi gefið eftir fyrir Esso, eftir því sem mögulegt hefur verið, og oft verið farið eftir pólitískum aðstæðum en ekki hagnaðarvon einni með viðskiptin.

Ef samdráttarleiðin yrði farin, mætti sennilega fleyta félaginu áfram um tíma þótt verðlagsyfirvöldin héldu uppteknum hætti, en það þýddi aftur á móti, að kaupfélögin næðu algerðri einkasölu á olíum í öllu dreifbýli landsins, og er ekki líklegt að sú verzlun næðist nokkurntíma úr höndum þeirra aftur.

Seinni leiðin, ef félagið þyrfti að hætta rekstri á árinu, mundi aftur þýða það, að S.Í.S. mundi ná og halda til frambúðar yfir 70% af olíuviðskiptum í landinu, ef þá Shell stæði að einhverju leyti betur að vígi og gæti staðið af sér þessa erfiðleika.

Þar sem því er óspart flíkað að það séu sjálfstæðismenn í ríkisstjórninni, sem standa að þessum aðgerðum verðlagsyfirvaldanna nú eftir áramótin, teljum vér ástæðu til þess að vekja athygli Sjálfstæðisflokksins á þessu máli.

Sú spurning mundi fljótt verða sett fram, hversvegna aðgerðir verðlagsyfirvaldanna kæmu ekki niður á Esso með sama þunga og Olíuverzlun Íslands h.f. og Olíufélaginu Skeljungi h.f.

Því er fljótsvarað. Esso hefur, samkvæmt hálfopinberum upplýsingum, stórtapað á viðskiptum sínum við Íslendinga undanfarin ár, en hagnast þeim mun meir á viðskiptunum á Keflavíkurflugvelli, svo heildarútkoman hefur orðið mjög góð.

Sú ráðstöfun verðlagsyfirvaldanna, að þína olíufélögin til þess að selja á stöðugt óhagstæðara verði í landinu, verkar því á alla sölu Olíuverzlunar Íslands h.f. og Olíufélagsins Skeljungs h.f. en ekki nema á hluta af sölu Olíufélagsins h.f. (Esso).

Aðgerðir sjálfstæðismanna í ríkisstjórninni hvað verðlagið snertir, ef það er þeirra verk, beinast því gegn Olíuverzlun Íslands h.f. og Olíufélaginu Skeljungi h.f., og hjálpa þannig Olíufélaginu h.f. í samkeppninni.

Sú trú virðist ríkjandi að allt megi bjóða olíufélögunum, þau þéni miljónir á hverju ári. Þessari trú hefur verið komið inn hjá almenningi með skrifum einstakra dagblaða um olíumál, en nú virðist sem yfirvöldin, sem sjálf hafa í höndum eftirlit með verðlagi olíufélaganna, séu farin að trúá þessu.

Hluthafar Olíuverzlunar Íslands h.f. hafa allt aðra sögu að segja. Þeir hafa ekki einu sinni fengið innlánsbankavexti af peningum, er þeir lögðu í félagið fyrir 8 árum. Höfuðstóll félagsins er orðinn negatíur og vara-sjóðir engir eftir. Svo mjög hefur verið þrengt kosti olíufélaganna undanfarið, þó ekki eingöngu með verðlaginu, heldur líka, og ekki síður, með hinum háu útsvars- og skattaálögum, sem alltaf á að leiðrétta með nýjum skatta-lögum, sem aldrei næst samkomulag um á Alþingi.

Virðingarfyllst,

STJÓRN OLÍUVERZLUNAR ÍSLANDS H.F.

ALVÖEN

M I N N I S B L A D

S K A T T A R Á F É L Ö G

Ef reiknað er með 20% varasjóðstillagi af tekjum og 20% skattfrádrætti verða tekjuskattar af fyrstu kr. 200.000.- alls kr. 59.544,00.

Af tekjum umfram kr. 200.000.- verða skattar á sama hátt 57.6%, þ.e. 90% samanlagðir skattar á tekjur, 20% varasjóðstillag og 20% skattlækkun.

Félag, sem greiðir kr. 800.000.- í útsvör, bæði af tekjum og veltu, þarf þá að hafa skattskyldar tekjur sem hér segir til þess að standa undir opinberum gjöldum:

Skattskyldar tekjur = x

$$x - 800.000 - 59.544 - \frac{(x - 200.000) 57.6}{100} = 0$$

$$0.424x = 744.344$$

$$x = \underline{\text{kr. 1.755.528,30}}$$

Af þessari "formúlu" sést enn fremur að af tekjum umfram kr. 1.755.528,30 heldur félagið eftir 42.4%. Þetta er þó aðeins reikningsdæmi þar sem útilokað má telja að félag, sem háð er verðlagseftirliti geti haft svo háar tekjur.

Vér teljum eðlilegt að félag af ofangreindri stærð, þ.e. með 70-80 miljón króna ársveltu, haldi eftir raunverulegum nettóhagnaði, eftir að greidd hafa verið opinber gjöld, a.m.k. kr. 400.000.- á ári. Til þess að svo megi vera þarf félagið að hafa skattskyldar tekjur, sem hér segir:

$$x - 800.000 + 59.544 + \frac{(x - 200.000) 57.6}{100} = \text{kr. 400.000.-}$$

$$0.424x = 1.144.344.00$$

$$x = \underline{\text{2.698.924.55}}$$

Til þess að félagið geti haft "eðlilegar" lágmarks-tekjur, þarf það því að greiða í opinber gjöld 2.3 miljónir króna.

Séu útsvör gerð frádráttarþær til skatts, þarf félagið að hafa neðangreindar skattskyldar tekjur til að

halda eftir "eðlilegum" hagnaði:

$$x - 59.544 - \frac{(x - 200.000) 57.6}{100} = 400.000.-$$

$$0.424x = 344.344$$

$$x = \text{kr. } 812.132.-$$

Opinber gjöld félags af þessari stærð, og sem heldur eftir kr. 400.000.- nettó, eru því þessi:

Útsvör	kr.	800.000.-
Skattar	"	<u>412.132.-</u>

Kr. 1.212.132.-

Eru nettótekjur félagsins því aðeins þriðjungur af opinberum gjöldum.

Það skal tekið fram, að í ofangreindum reikningum er ekki reiknað með 5% skattfrádrætti af hlutafé, en sú skattvæðing er svo smávægileg, að hún skiptir hér raunverulega ekki máli.

ÖA
Reykjavík
16. ágúst 1955.

AUKNING SKATTSKYLDRA TEKNA

á félag með kr. 800.000.- útsvör og kr. 400.000.- hreinar tekjur
eftir að skattar og útsvör hafa verið greidd.

	<u>1. ár</u>	<u>2. ár</u>	<u>3. ár</u>
I. Hreinar tekjur	400.000.-	400.000.-	400.000.-
II. <u>Útsvör og skattar:</u>			
Útsvör	0	800.000.-	800.000.-
Tekjuskattur af 200 pús. kr.	0	59.544.-	59.544.-
" " tekjum umfram 200 pús.kr.	0	115.200.-	676.653.-
Samtals	0	974.744.-	1.536.197.-
III. Skattskyldar tekjur (I & II)	400.000.-	1.374.744.-	1.936.197.-

Reykjavík,
19. ágúst 1955.

<u>4. ár.-</u>	<u>5. ár</u>	<u>6. ár</u>	<u>7. ár</u>	<u>8. ár</u>	<u>9. ár</u>	<u>10. ár</u>
400.000.-	400.000.-	400.000.-	400.000.-	400.000.-	400.000.-	400.000.-
800.000.-	800.000.-	800.000.-	800.000.-	800.000.-	800.000.-	800.000.-
59.544.-	59.544.-	59.544.-	59.544.-	59.544.-	59.544.-	59.544.-
1.000.049.-	1.186.326.-	1.293.621.-	1.355.423.-	1.391.021.-	1.411.525.-	1.423.336.-
1.859.593.-	2.045.870.-	2.153.165.-	2.214.967.-	2.250.565.-	2.271.069.-	2.282.880.-
2.259.593.-	2.445.870.-	2.553.165.-	2.614.967.-	2.650.565.-	2.671.069.-	2.682.880.-